

5 • 2007

Ihana kevät

Ihana kevät, aurinko paistaa
puut ja nurmet viheriöi.
Mehiläiset pian kukista maljoja maistaa,
peipponen koivussa karkeloi.

Kevät on aikaa onnen ja ilon.
Jalkakin kepeä on
kuin sulka peipon.
Mielessä kirkkaus auringon.

Antakaa tuulen heiluttaa tukkaa
aurinko poskenne punertaa.
Antakaa ilon puhjeta kukkaan,
ilo on elämän kukkamaa.

Ilon ja onnen kukkamaassa
poissa on talvi, poissa on syys.
Lopulta kukkien ihmemaassa
takimmaisena aukeaa nuppu...iäisyys

Elvi Turunen

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry

Toukokuu

Kevätkokous Mikkeliissä

Tulkin tarve sisäkorvaistutteen jälkeen?

Valkoinen keppi ja kuulolaite

Sisältö:

Hyvä Suomi!.....	2
Pääkirjoitus: Uusi hallitus - uusi hallitusohjelma.....	3
Kevätkokous Mikkelissä.....	4
Viisi kysymystä.....	5
“Rakkaus ei näe eikä kuule”.....	6
Luovuus kukoistaa savityöpiirissä....	7
Uusia kasvoja.....	8
Kevättä perheissä.....	10
Runo: Kevättä.....	11
Irman palsta: Ruisjauhokakku.....	11
Tupa-palsta: Tarvitseeko kuurosokea viittomakielen tulkkia sisäkorvaistutteen saatuaan?.....	12
Vinkkejä työnhakuun ammattiin valmistuville (ja muillekin). Osa 2.....	14
Unelmien apuväline.....	15
Valkoisen kepin käyttäjäksi.....	16
Latinotanssien humaa Sampolassa...	18
Runo: Ihana kevät.....	20

Seuraava Tuntosarvi nro 6-7 ilmestyy 22.6. teemana kesänvietto. Aineiston on oltava toimituksessa 6.6. mennessä.

Kuva: Kalle Kvintemi

Koomikko Kresse Salminen hauskuutti yleisöä Senaatintorilla ja esiintyjien takahuoneessa finaali-iltana.

Hyvä Suomi! Yle, Helsinki ja Suomi on saanut paljon kiitosta erinomaisesti järjestetyistä Eurovision laulukilpailuista. Finaali oli lauantaina 12.5. mutta kaikenlaisia tapahtumia oli järjestetty kaupungille koko viikon ajan. Erityisesti Senaatintorin ja Lasipalatsin ympäristössä riitti yleisölle ilmaisia esityksiä. Euroviisut voitti Serbian Marija Šerifovic kappaleella Molitva eli Rukous. Suomen Hanna oli sijalla 17.

Kannen kuvassa **Elvi Turunen** (vas), **Matti Ruokonen** ja **Martti Avila** keskustelevat kevätkokouksen tauolla Anttolanhovin pihalla. Kannen ja sivun 4-5 kuvat: Tuija Wetterstrand.

TUNTOSARVI 33. vuosikerta, ISSN 0358-2280. **Julkaisija:** Suomen Kuurosokeat ry.
Taitto: Tuija Wetterstrand. **Toimitus:** Päätoimittaja, tiedottaja Tuija Wetterstrand, p. (09) 5495 3521, matkap. 040 7532026, tekstip. (09) 5495 3526, faksi (09) 5495 3517, s-posti: tiedotus@kuurosokeat.fi.
Toimitusneuvosto: Anu Mikkola (puheenjohtaja), Päivi El Gharb, Carita Halme, Esko Jäntti, Kauko Kokkonen, Raili Karisaari (sihteeri), Tuija Wetterstrand (päätoimittaja). **Hinta:** Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteinä, videona, ja/tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen Känfelsprödet ilmestyy 6 kertaa vuodessa isokirjoituksella. **Tilaukset ja osoitteenmuutokset:** Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. (09) 5495 350, tekstip. (09) 5495 3526, faksi (09) 5495 3517, s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 8.00-15.45. **Painopaikka:** Cityoffset, Tampere. Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi

— PÄÄKIRJOITUS —

Uusi hallitus – uusi hallitusohjelma

Kansa on puhunut. Suomi on saanut uuden hallituksen. Porvarihallitus aloitti työnsä 19.4.2007. Ministereitä on kaikkiaan 20, heistä naisia 12. Minkään muun maan hallituksessa ei ole naisia enemmän kuin miehiä.

Hallitusohjelman teema on “Vastuullinen, välittävä ja kannustava Suomi.” Hallitusohjelmaan on kirjattu: Kansalaisille on taattava oikeus vaikuttaa, osallistua ja olla osallisia päätöksenteossa. Kansalaisten perusturvaa on vahvistettava. Yhteiskunnan sosiaalisia tukia ja palveluita pitää kohdentaa huolenpitoa eniten tarvitseville. Ketään ei jätetä yksin.

Hallitusohjelmassa mainitaan monia asioita, joihin yhdistyksemme on pyrkinyt ja pyrkii vaikuttamaan monin keinoin. Näitä ovat mm. kotikuntalain muutos. Hallitus laatii vammaispoliittisen ohjelman, jossa linjataan vammaispolitiikan keskeiset toimenpiteet. Vammaispalvelulain ja erityishuoltolain yhdistämistä jatketaan. Vammaisten henkilökohtaista avustajajärjestelmää kehitetään vaiheittain. Kunta ja palvelurakennemuutostusta viedään eteenpäin. Vammaisten henkilöiden aktiivista osallistumista yhteiskuntaan ja työelämään tuetaan.

Hallituksen tavoitteena on esteetön yhteiskunta, jossa kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet. Yhdistyksen tehtävänä on vaikuttaa ja seurata, että hallituksen lupaamat muutokset toteutuvat. On pidettävä “tuntosarvet kothalla”.

Lähetimme kaikille uusille kansanedustajille kirjeen, jossa korostamme sitä, että valtiolta tarvitaan aiempaa suurempaa panostusta vammaispalveluihin. Palveluihin ja tukitoimiin liittyvän päätösharkinnan tulee aina olla yksilöllistä ja asiakkaan omaa tahtoa ja ihmisarvoa kunnioittavaa. Tulkkipalvelua ei saisi rajoittaa tuntimäärillä vaan kuurosokean tulisi saada tulkki aina tarvitessaan.

Monet kansanedustajat mm. **Ben Zyskowitz**, **Päivi Lipponen** ja **Tarja Filatov** ovat kiittäneet saamastaan kirjeestä. He toivovat yhteistyötä.

Tästä on hyvä jatkaa, jotta kuurosokeiden oikeudet toteutuvat.

Milloin Suomi saa ensimmäisen kuurosokean kansanedustajan?

Kai Leinonen
toiminnanjohtaja ■

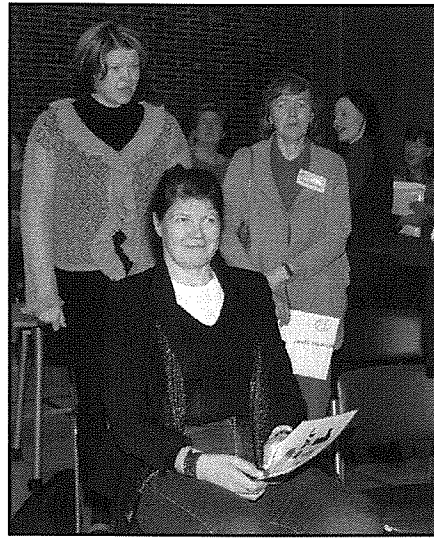
Kevätkokous Mikkeliissä

Tuija Wetterstrand

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin Mikkelin Anttolanhovissa 26.-27.4, poikkeuksellisesti torstaina ja perjantaina. Paikalla ollut jäsenistö kuitenkin toivoi, että jatkossa kokoukset järjestettäisiin eniten tapaan viikonloppuna. Näin myös työssä käyvät ja opiskelevat pääsevät varmemmin mukaan.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Merja Kaarnaoja**. Ensikertalaisena Merja veti kokouksen läpi kuin vanha tekijä. Keskustelujen jälkeen hyväksyttiin viime vuoden toimintakertomus muutoksista ja tilivelvollisille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Esityslistalla olleet asiat saatiin käsiteltyä jo torstaina, joten kokous saatiin päätökseen jo klo 16.20. Sekä puheenjohtaja **Tuula Hartikainen** että varapuheenjohta-

Vas. Ari lauloi Terhille orkesterin säestyksellä ja sanoihin vapaasti eläytyen. Oik. Onnittelulaulu nimipäiväsankarille. Merja kiitti yleisöä ja lähetti kiitokset myös ihanalle isälleen, joka antoi hänelle nimen.

ja **Ari Suutarla** kiittelivät Merjaa asiallisesta ja ammattitaitoisesta kokouksen puheenjohtajuudesta. "Ensimmäistä kertaa toimin isomman kokouksen puheenjohtajana, ja jännitin vähän etukäteen. Mutta minunkin mielestäni homma sujui aika hyvin", Merja totesi vaatimattomasti. Yleisö yhtyi kiitoksiin taputtamalla.

Perinteinen juhlaillallinen oli tällä kertaa tavanomaista juhlavampi. Juhlan keskipisteenä oli kesäkuun alussa eläkkeelle jäävä, yhdistyksen palveluksessa yli 20 vuotta työskennellyt johtava aluesihteerin **Terhi Pikkujämsä**. Terhiä muistettiin puheilla, runoin ja lahjoilla. **Kari Hyötylä** kävi läpi elämänsä yhdistyksen toiminnan kautta ja muisteli, miten Terhi on liittynyt hänen elämänsä moniin tapahtumiin. Ari Suutarla kruunasi tilaisuuden laulamalla Terhille kaksi laulua: Sinisiä, punaisia ruu-

sunkukkia sekä Maan korvessa.

Terhi mietti itse, että häntä alkaa jo pelottaa ajatus siitä, että ei enää tarvitse tulla töihin liris-taloon Itäkeskukseen, ja ettei hän enää kuule säännöllisesti työtovereiden hyvän huumorin toivotuksia. "Myös nämä vuosikokoukset ovat olleet minulle tärkeitä. Mutta jatkossa, kun tulee ikävä, voin tulla aina mukaan kokouksiin, koska olen kunniajäsen", Terhi sanoi ja kiitti vielä lämpimästi kaikista saamistaan huomionosoituksista.

Myös perjantai alkoi huomionosoituksella. Ennen keskustelutilaisuuden alkua puheenjohtaja Tuula Hartikainen kuulutti, että on Merjan nimipäivä. Tuula ehdotti, että kaikki nousevat seisomaan ja laulavat onnittelulaulun edellisen päivän kokouksen puheenjohtajan kunniaksi.

Perjantaina jäsenistö keskusteli vuosikokousasioista, ensi vuoden leiri- ja kurssitoiveista sekä yhdistyksen organisaation kehittämistyöstä.

Aurinkoisena mutta tuulisena päivänä kokoonnuttiin vielä yhdessä lounaalle, ennen kuin bussit ja muut kyydit lähtivät kotia kohti. Ruoka Anttolanhovissa oli kaiken kaikkiaan erinomaista. Terhi ei liittynyt lähtijöiden joukkoon, sillä hänellä työt jatkuivat: Tulkinkäytön ohjausryhmä aloitti kokouksensa lauantaina iltapäivällä. ■

Viisi kysymystä

Koonnut Aatos Ahonen

1. Missä kaupungissa sijaitsevat Kuusiston linnan rauniot?
2. Jos kärsii pognofobiaa, niin mitä kasvoista löytyvää silloin pelkää?
3. Ranskassa puhutaan eniten ranskaa Euroopassa, mutta missä toisessa Euroopan maassa on toiseksi eniten ranskaa puhuvia?
4. Vapauden patsas pitelee käsissään soittoa ja lakikirjaa. Kummassa kädessä patsas pitää lakikirjaa?
5. Kalanmaksaöljy on terveellistä. Mutta mistä kalasta sitä valmistetaan?

Vastaukset:

1. Kaarinassa
2. Partaa
3. Belgiassa
4. Vasemmassa kädessä
5. Turskasta ■

“Rakkaus ei näe eikä kuule”

Satu Kankaanpää takanaan osa omasta valokuvasarjastaan. Muurlan Opiston valokuvaopiskelijoiden kevätnäyttely “Kato nyt tuotakin – valokuvia maailmasta” oli esillä Helsingissä 3.-15.4.07 paikkana Galleria Oma Huone .

Tuija Wetterstrand

Muurlan Opiston valokuvaopiskelijoiden kevätnäyttelyssä oli tänä vuonna esillä harvinaisia valokuvia. Kuvasarja “Rakkaus ei näe eikä kuule” kertoi kuurosokeasta pariskunnasta, **Oiva ja Kerstin Maksimaisesta**. Kuvat oli ottanut toisen vuosikurssin valokuva-alan opiskelija **Satu Kankaanpää**.

Satu on itse kuuro. Häntä on aina kiinnostanut valokuvata kuuroja, koska viittominen antaa kuvalle aivan oman tarinansa. Satun kuvia on ollut aikaisemmin esillä Kuurojen kulttuuripäivillä. Kuvat viittomakielisistä elä-

keläisistä pääsivät mukaan kilpailusarjaan ja Satu voitti 2. palkinnon! Kuurosokeudesta Satu kertoo kiinnostuneensa, kun hänen kuuro ystävänsä menetti näkönsä. Viime vuonna opettaja antoi kuvausaiheeksi rakkauden. Satu keksi, että haluaisi kuvata rakkaus-aihetta nimenomaan kuurosokeuden kautta. Hän kysyi ystävältään neuvoa, mistä saattaisi löytyä kuvattavaksi kuurosokea pariskunta. Ystävä vinkkasi ottamaan yhteyttä Suomen Kuurosokeat ry:hyn. Yhden pariskunnan kieltäytyttyä Satu sai vinkin Pohjanmaalla asuvasta Maksimaisen pariskunnasta.

“Yhteydenotosta kului pitkä aika siihen, kun lopulta pääsin kuvaamaan Oivaa ja Kerstiniä”, Satu sanoo. “Myös kuvaukset veivät oman aikansa. Matkustin kaksi eri kertaa viikonlopuksi Pohjanmaalle. Yritimme löytää mahdollisimman monia eri tilanteita, missä saisin kuvattua viittoman liikettä. Minulla oli myös omia toiveita tilanteista, mitä halusin kuvata”, Satu kertoo. Ja jatkaa nauraen, että kuvaustilanteista jäi mieleen erityisesti se, että Oiva oli kova juttelemaan, eikä malttanut oikein ottaa ohjeita vastaan kuvaajalta.

Satu käytti kuvatessa kahta eri kameraa: vanhaa rullafilmiä ja kinofilmikameraa. Kinokamera osoittautui paremmaksi, koska sillä sai tallennettua paremmin viittoman liikettä.

Satu aloitti valokuva-alan opinnot Muurlassa vuonna 2005. “Valmistun tänä keväänä. Valokuva-alan jatko-

opinnot kiinnostavat minua. Toivon myös saavani kuvauskeikkoja”, Satu miettii. “Valokuva on mielestäni tärkeä muistojen ja kielen välittäjä. Kuva on muisto hetkestä, tapahtumasta, joka on arvokas. Kun kuvaan jonkun viittovan, se samalla tallentaa kielen: kuvien avulla viittomakieli, säilyy ikuisesti.”

Opiskelijoiden valokuvanäyttely sai hyvän vastaanoton. Kestin kävi itse tutustumassa näyttelyyn Helsingissä käydessään. Sadun näyttelykuvia tullaan jatkossa näkemään ainakin opiston omassa lehdessä. “Ehkä osallistun kuvilla myös johonkin valokuvakilpailuun”, Satu kaavailee.

Satu Kankaanpää toivoo, että pysyy jatkossa kuvaamaan vielä enemmän viittomakieleen liittyviä kuvia. “Haluaisin kuvata enemmän kuurosokeita. Toivon, että löydän ihmisiä, jotka antavat minun tulla kotiinsa ottamaan heistä valokuvia.” ■

Luovuus kukoistaa savityöpiirissä

Hilkka “Justiina” Kasurinen

Päivätoiminnan kevät on ohjelmia täynnä. Juuri huhtikuussa päättyi kaksipäiväinen savityöharrastus. Meitä oli mukana neljä naista, opettajana **Saana Murtti**. Valmistimme savesta hedelmiä, tauluja, vaasin ja korun.

Savella muovailu pistää kaikki aistit työhön. Kädet ja sormet muotoilevat haluamansa esineen. Taiteen luomisen voima tulee meistä itsestämme. Luovuus tuntuu koko kehossa. Sillä taas on suotuista vaikutus niveliin ja

yleensä terveyteen. Aistien käyttäminen pitää yllä vireyttä, yhdessä tekeminen on voiman lähde. Kun on mielekästä tekemistä ei jää elämään toimeettomana maaten. Erilaiset harrastukset kasvattavat meitä. Meissä kaikissa on jotakin luovuutta! Kiinnostus savityöharrastukseen kasvaa sitä mukaa, kun kokeilee omia rajojaan. Harrastukset ja uuden opettelu on elämän suola! Tarvitsemme toinen toisiamme, yhdessä on hyvä olla ja harrastaa.

Syksyllä jatketaan. Toivottavasti mukaan tulee lisää savityöharrastajia! ■

Pirjo Aflechtin taidonnäyte. Kuva: Anita Palo.

Uusia kasvoja

Raili Karisaari

Maarit Patrikainen

Maarit on 47-vuotias, lyhyttukkainen ja ristiverinen. "Olen tällainen pyäree ja hyväntuulinen," hän kuvailee itseään tamperelaisittain.

It-kouluttaja **Maarit Patrikainen** aloitti työnsä Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa Tampereella helmikuun alussa. Hänet palkattiin tehtävään **Soile Silvennoisen** tilalle. Maaritin tehtävät liittyvät It-koulutusviikkojen suunnitteluun ja toteutukseen.

It-koulutusviikkoja on kaikkiaan 6 vuodessa, ja niiden aiheet vaihtelevat. Ohjelma suunnitellaan yhdessä nelihenken koulutusryhmän kanssa. Työnjako sovitaan yhdessä niin, että yksi kouluttajista toimii kurssin vetäjänä, muut toimivat apuopettajina.

Maaritilla on aikaisemmin ollut oma keramiikka-alan yritys. Sen jälkeen hän on kouluttautunut ravintolakokiksi. Tietojenkäsittelyn ammattitutkinnon hän on suorittanut vuosi sitten. "Tämä on siis kolmas ammattini", Maarit kertoo.

Maarit on syntynyt Orivedellä. Nyt hän asuu Tampereella 14-vuotiaan tyttärensä kanssa. Harrastuksista tärkeimmät ovat kirjoittaminen, valokuvaus ja piirtäminen; taittotyökin on tuttua.

Sanna Tuomaala

Sanna on noin 160 cm pitkä normaallivartaloinen, hiukset hiukan punertavat ja silmät vihreät ja ilmeikkäät. Sanna on 31-vuotias, asuu Espoossa ja on avoliitossa.

Sanna Tuomaala on työskennellyt yhdistyksen palveluksessa kesästä 2006 osa-aikaisena kerhoneuvojana, lähinnä Hämeenlinnan kerhossa. Tämän vuoden maaliskuun alusta Sannan työnkuva laajeni ja hän asetui vakituisesti keskustoimiston tiloi-

hin Helsinkiin. Sannan uusi työnimike on järjestöneuvoja. Nimike pitää sisällään monenlaisia tehtäviä aina kirjaston hoidosta leirien suunnitteluun. Työ on määräaikainen ja kestää näillä näkymin vuoden 2007 loppuun. Pääosan työajasta Sanna on järjestösihteeri **Heikki Majavan** avustajana leiri- ja kerhotoiminnan pyörittämisessä. Osan aikaa hän avustaa kommunikaatiopalveluissa **Riitta Lahtista**.

Haastatteluhetkellä toukokuun alussa mielessä päällimmäisenä olivat kesän leirit: Kesäpäivät kesäkuun puolivälissä Kangasalalla sekä Perhe- ja lomaleiri heinäkuussa Villingissä. Sannan tehtävänä on muun muassa ottaa vastaan ilmoittautumiset, suunnitella leirien ohjelmaa, sovittaa ja järjestellä kuljetukset leiripaikalle ja huolehtia ohjelmien toteutumisesta.

Sannalla on 3. tyypin usher, mikä tarkoittaa, että hänellä on synnynnäinen kuulovamma ja kapea putkinäkö. Hän käyttää viitottua suomea kommunikoidessaan kuurosokeiden kanssa. Kuulevien kanssa hän kommunikoi puheella. "Keskustoimisto työympäristönä tuntuu miellyttävältä ja turvalliselta. Monet täällä olevista työntekijöistä ovat tuttuja jo ennestään. Täällä on helppoa työskennellä kun tietää, keneltä voi kysyä neuvoa", Sanna toteaa. ■

Kevättä perheissä

Hilkka Nieminen

Kaikki lapsiperheiden vanhemmat huokailivat keväällä kovaa rahan menoa. Juuri kun oli selvitty näiden nykyajan lasten kalliista joululahjoista, niin alkoivat kevään “kulutusmarkkinat”.

Ensin tuli pääsiäispyhät. Voi, voi, kuinka kaupat olivatkaan täynnä kaikenlaisia ihania pääsiäisleluja. Ja vielä lisäksi ne värikkäät, suuret ja pienet pääsiäismakeispakkaukset ja pääsiäissuklaamunat. Kaikki maksoivat! Perheen jälkikasvu vaati ja vaati, itki ja huusi. Pakko niille oli aina jotain ostaa, “kun toisillakin on!” Sitten tuli vappu ja taas oli lapsilla vaatimuksia. Piti saada ilmapalloja ja viuhkoja ynnä muuta vapputavaraa. Kun niitä oli taas kaupat ja torit täynnä. Ja taas kuului se lasten iskulause, että kun toisillakin on.

Seuraavaksi oli vuorossa koulujen lopettajaisjuhlat. Selväähän se, että vanhat vaatteet eivät siihen juhlaan kelpaa. Juhlavaatteisiin sai kulumaan rahaa, sitä suuremman summan mitä

enemmän lapsia perheessä oli. Eräissäkin viisilapsisessa perheessä vanhemmat jo sanoivat katuvaansa, että olivat näin monta lasta maailmaan saattaneet. Rahat ei tahtoneet millään enää riittää. Eivät siihen “kulutusjuhlaan” enää paljon ne lapsilisätkään auttaneet. Kaikki maksoi niin paljon. Kauheat vaatimukset noilla nykyajan lapsilla ja nuorisolla olivatkin. Tulivat vanhemmille ne omat lapsuusajat mieleen. Ei silloin tällaista ollut. ■

Suvivirsi aloittaa kesän

Keväällä koulujen päättäjaisissä raikaa virsi 571, Jo joutui armas aika, paremmin tunnettu nimellä Suvivirsi. Virren säveltäjää ei tunneta. Virren kolme ensimmäistä säkeistöä lauletaan joka vuosi koulujen kevätjuhlissa. Yhteensä säkeistöjä on kuusi.

Kevättä

Taas lämmin kevätaurinko jo hehkuu, lämmittää!
Nyt tuolla, kadun vierellä,
jo sulaa kaikki jää!

Se kulkijalle kadulla
saa nopeammat askeleet!
Ja kesään, kesään lämpimään
saa mieleen aatokset!

Taas vaihtuu niin kuin ennenkin,
talvesta aika kesäänkin!
Ja mieli meillä piristyy,
kun jälkeen talven myrskyjen,
on aika keväinen!

Hilkka Nieminen ■

Irman palsta:

Ruisjauhokakku

Ainekset:

3 munaa
2 dl sokeria
1 dl siirappia
1,5 dl ruisjauhoja
1,5 dl perunajauhoja
1 tl kanelia
1 tl soodaa
1 tl kardemummaa
1 dl sulatettua voita tai margariinia

Vatkaa munat ja sokeri kuohkeaksi. Lisää siirappi taikinaan ja jatka vatkaamista vähän aikaa. Lisää jauhot, mausteseos ja sulatettu voi taikinaan ja sekoita. Kaada taikina jauhotettuun ja korppujauhotettuun vuokaan. Paista 175 asteen uuninlämmössä noin tunti.

Ruisjauhokakku on maukas. Kauan sitten otin kakun ohjeen lehdestä ja kirjoitin sen vihkoon.

Irma Myyrä ■

Tupa-palsta:

Tarvitseeko kuurosokea viittomakielen tulkkia sisäkorvaistutteen saatuaan?

Jenni Mikkola

Viime aikoina on keskusteltu siitä, tarvitseeko sisäkorvaistutetta käyttävä kuurosokea edelleen viittomakielen tulkin palveluja vai riittääkö hänelle opastustaitoinen avustaja. Selvitin tätä asiaa opinnäytetyössäni haastatteleamalla viittä kuurosokeaa sisäkorvaistutteen käyttäjää.

Kaikki haastatellut käyttävät nykyään pääasiallisena kommunikaatiomenetelmänään puhuttua kieltä, mutta tukena on muitakin menetelmiä, kuten viitottu puhe, sormiaakkoset ja sosiaalis-haptiset menetelmät.

Haastattelujen aiheina oli kielellinen tulkkaus, opastus, kuvailu sekä tulkkipalvelun tarve yleisesti. Olin kiinnostunut siitä, olivatko haastateltavien kommunikaatiotavat ja tulkkaustarpeet muuttuneet sisäkorvaistutteen saamisen myötä. Halusin myös selvittää, millaisia nämä muutokset olivat.

Vähemmän tulkkausta, enemmän kuvailua

Haastateltujen kommunikaatio on sisäkorvaistutteen myötä helpottunut huomattavasti. Mutta edelleen kaikki haastateltavat kokivat olevansa kuurosokeita.

Vaikka kaikki haastatellut selviävätkin arjestaan nykyään pääasiassa puheella, kukaan heistä ei halunnut luopua muiden kommunikaatiotapojen käytöstä. He pyrkivät säilyttämään kaikki aiemminkin käytössä olleet menetelmät, sillä tilanteesta riippuen niitä tarvitaan edelleen. Sisäkorvaistutteen ollessa pois päältä istutekorva on täysin kuuro, joten esimerkiksi saunassa on turvauduttava muihin kommunikaatiomenetelmiin. Yhteinen toteamus oli, että istute ei tee käyttäjästään kuulevaa.

Näyttää kuitenkin siltä, että kielellisen tulkkauksen tarve on sisäkorvaistutteen saamisen myötä vähen-

tynyt. Haastateltavat kertoivat, että selviävät nyt aiempaa paremmin erilaisissa kommunikaatitilanteissa. Toisaalta kielellistä tulkkausta tarvitaan edelleen aina, kun ollaan tekemisissä viittomakielisten kuurosokeiden kanssa. Tulkkia tarvitaan myös silloin, kun keskustelukumppani puhuu liian hiljaa, kaukana tai epäselvästi tai käyttää paljon murre sanoja. Tällaisissa tilanteissa on tärkeää, että paikalla on henkilö, joka kykenee edistämään kommunikaatiota ja varmistamaan, että asiakkaan tiedonsaanti on parasta mahdollista.

Kuvailun ja opastuksen määrän koettiin viime aikoina kasvaneen. Tämä johtunee osittain siitä, että sisäkorvaistutteen myötä kommunikaatiokyvyt ovat kasvaneet, ja osittain siitä, että näköaisti heikkenee. Lisäksi asiaan vaikuttaa varmasti myös se, että kuvailun ja opastuksen merkitystä kuurosokeille tulkkauksessa on alettu korostaa vasta viime vuosina – samoihin aikoihin kun haastateltavat ovat saaneet istutteensa. Esimerkiksi sosiaalis-haptiset menetelmät ovat vielä kovin uusi asia.

Tulkkipalvelun merkitys sisäkorvaistutetta käyttävälle kuurosokealle

Kaikki haastatellut olivat yhtä mieltä siitä, että tulkkipalvelua tarvitaan yhä. Pelkkä opastus ei riitä sisäkorvaistutetta käyttäville kuurosokeille. Kaik-

ki haastateltavat myös kertoivat edelleen tilaavansa tulkin aina, kun katsovat siihen olevan tarvetta, esimerkiksi kokouksissa ja seminaareissa.

Tulkkipalvelua hyödynnetään kuitenkin eri tavalla istutteen saamisen jälkeen. Istutetta käyttävän kuurosokean pääasialliset tarpeet tulkkipalvelun suhteen ovat ympäristön kuvailu eri menetelmin sekä opastus. Kielellisen tulkkauksen tarve riippuu tilanteesta. Haastatteluissa korostui myös se, että tulkin on hallittava mahdollisimman monia erilaisia kommunikaatiomenetelmiä ja kyettävä vaihtamaan niitä tarpeen mukaan.

Opinnäytteeni tulokset ovat suuntaa antavia, sillä asiakkaan tarpeet liittyvät aina yksilölliseen aistitilanteeseen. Kuurosokean on tärkeää keskustella tulkin kanssa siitä, millaisia palveluja kokee tarvitsevänsä. Toivon kuitenkin, että nämä tulokset auttavat tulkkeja löytämään sisäkorvaistutetta käyttävän asiakkaan kanalta parhaat toimintatavat.

Erilaisten asiakasryhmien toiveita ja mielipiteitä tulee tulevaisuudessa selvittää tarkemmin, jotta tulkkipalvelua pystytään kehittämään tarpeen mukaan erilaisille käyttäjille sopivaksi.

Artikkeli pohjautuu viittomakielen tulkkiopiskelija Jenni Mikkolan (Humak/Hki) opinnäytetyöhön, joka valmistui keväällä 2007. ■

Vinkkejä työnhakuun ammattiin valmistuville (ja muillekin). Osa 2.

Leena Rossinen

Työvoimatoimiston palveluja kannattaa käyttää hyväksi työhaussa. Avoimet työpaikat, jotka työnantajat ovat ilmoittaneet työvoimatoimistoon, löytyvät osoitteesta www.mol.fi. Niitä kannattaa seurata päivittäin nopean vaihtumisen vuoksi. www.mol.fi sivuilla voi jättää CV - nettiin esittelyn työnantajille. Palvelu on avoin kaikille, eikä edellytä rekisteröitymistä työnhakijaksi. CV - nettiin pääsee verkkopankkitunnuksilla.

Työvoimatoimistojen työnhakukeskuksissa on useita internet-yhteyksillä varustettuja tietokoneita, joilla voi katsella työpaikkoja ja kirjoittaa työhakemuksia. Lisäksi sieltä löytyy hakemusmalleja ja ohjeita työnhakuun. Työnhakukeskuksessa saa ohjausta työnhakuun sekä yksilöllisesti että ryhmässä.

Työvoimatoimiston kautta voi myös hakea työvoimakoulutukseen tai työelämävalmennukseen. Työvoimatoimisto voi myöntää työnantajalle palkkatukea työllistämiseen tai esim. oppisopimuskoulutukseen. Ota selvää omista mahdollisuuksistasi!

Tukea työnhakumatkoihin ja toiselle paikkakunnalle muuttoon

Liikkuvuusavustusta voi saada työnhakuun liittyvistä työhaastattelumatkoista, jos työpaikka sijaitsee työskäyntialueen ulkopuolella. Harkinnanvaraisella muuttoavustuksella voidaan korvata myös muuttokustannuksia. Tämä on mahdollista työmarkkinatukeen oikeutetulle ja muutosturvan piiriin kuuluvalla. Tuen maksaminen perustuu työvoimatoimiston harkintaan ja niitä on haettava etukäteen ennen matkan tai työn alkamista.

Työnhakijaksi ilmoittautuminen ja työttömyysturva

Työnhakijaksi rekisteröidytään verkkopalvelun kautta www.mol.fi – sivuilla työnhakijalomakkeella. Koulujen päättymisajat ovat kiireistä aikaa työvoimatoimistossa, joten ilmoittautua kannattaa hyvissä ajoin ennen opintojen päättymistä.

Sen jälkeen, kun lomake on lähetetty, kannattaa ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä työvoimatoimistoon, jossa laaditaan työnhakusuunnitelma. Siihen

kirjataan tavoitteet työhaussa ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.

Jos jää työttömäksi, kannattaa käydä työvoimatoimistossa viimeistään ensimmäisenä työttömänä olopäivänä. Työttömyysturvan ehtona on voimassa oleva työnhaku. Omavastuu-aika eli aika, jolta ei makseta työttömyysturvaa, alkaa sen jälkeen, kun on ilmoittautunut työnhakijaksi. Työttömyysturvaan liittyvistä asioista lisätietoja löytyy osoitteista www.mol.fi, www.kela.fi ja www.tyj.fi.

Kertauksen vuoksi!

Työhaussa kannattaa seurata yritysten omia nettisivuja, koska niistä löytyy usein ohjeita yrityksen työhönotosta. Useimmiten sivut löytyvät yrityksen tai konsernin nimellä esim. www.abloy.fi.

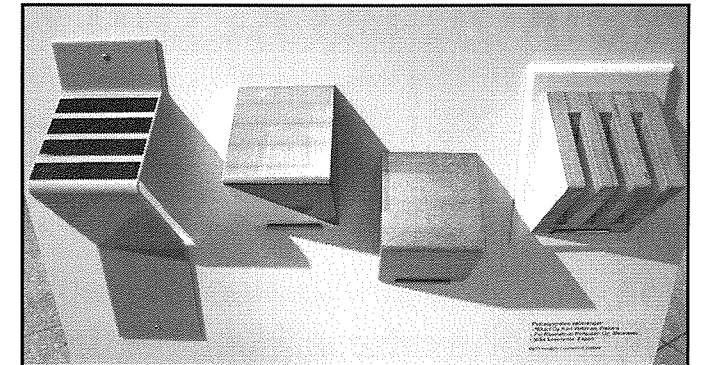
Yritysrekistereistä voi myös hakea tietoa yrityksistä, esim.:

- www.josek.fi - Pohjois-Karjalan yritysrekisteri
- www.joensuuopas.com – Joensuun kaupungin yritykset ja palvelut
- www.yritysopas.fi – yrityksiä koko Suomessa
- www.yritystele.fi – yrityksiä koko Suomessa toimialoittain jaoteltuna
- www.fennica.net – palveluhakemisto, jossa myös kattava yritysrekisteri

Työ- ja opiskelumahdollisuuksista lisätietoja antaa Joensuun aluesihtööri, s-posti leena.rossinen@kuurosokeat.fi ■

Unelmien apuväline

Kuva: Mikael Ahlfors

Voittajatyö: Askel apuun

Tuija Wetterstrand

Kulttuuriyhdistys Suomen Eucra järjesti viime vuonna Unelmien apuväline -kilpailun. Voittaja julistettiin 11.5. Ensimmäisen palkinnon sai **Yrjö Wegeliuksen** Askel apuun. Se on yksinkertainen, seinään kiinnitettävä askel, joka auttaa ketä tahansa, jolle kumartuminen on vaikeaa.

27 parasta kilpailutyötä ovat esillä Helsingin Design Forumissa 11.5.2007 - 3.6.2007. Työt ovat teknisiä tuotekeksintöjä sekä vanhoja tuttuja apuvälineitä paranneltuina tai koristeltuina. Näyttely koostuu neljästä teemasta: Voittajat, Kaupungin syke, Aistien viemää ja Kotielämää. Aistien viemää -osuuksessa on mm. koruiksi muotoiltuja kuulokojeita sekä heikkonäköisille suunnitellut suurennuslasimedaljonki ja teatterikiikari. Teatterikiikarin on suunnitellut NKL:n Daisy-yksikön kouluttaja **Sari Kekkonen** puolisoineen. ■

Valkoisen kepin käyttäjäksi

Carita Halme

Aloin harjoitella valkoisen kepin käyttöä, kun menin yläasteelle. Kepin käyttö ei ollut vaikeaa. Huomasin heti, kuinka keppi auttoi minua liikkumaan itsenäisesti, ilman avustajaa. Pikkuhiljaa, kun harjoittelin lisää kepin käyttöä, tuli liikkumiseeni varmuutta. Ei tarvinnut enää miettiä, että keneenköhän tällä kertaa törmään, taikka mihinkä kompastun. Minun mielestäni valkoinen keppi on ennen kaikkea merkki muille siitä, että näen huonosti.

Mielestäni keppi on auttanut liikkumistani hieman myös liikuntavammani osalta. Otan ehkä aavistuksen verran tukea kepistä, vaikka keppini onkin aivan perusmallia.

Kepin käytön ja liikkumistaidon opetus on tärkeää

Ensimmäinen valkoisen kepin käytön opettajani oli nyt jo eläkkeellä oleva NKL:n näönkäytön opettaja **Kristina Stjernvall**. Hänen kanssaan kierteimme Helsingin keskustaa ja erilaisia liikennevälineitä raitiovaunuista metroon asti. Kepin käyttö oli minus-

ta vapauttavaa: sain liikkua huolettomammin, keskittyä vain kulkemiseen paikasta toiseen. Suora keppimalli vaihtui melko pian koukkupäiseen. Kepistä tuli tärkeä apuväline, jos olin liikkeellä yksin.

Vuodet kuluivat ja tarvitsin lisää nimenomaan reittiopetusta, ensin uudella opiskelupaikkakunnalla ja sen jälkeen uudella kotipaikkakunnalla. Tuolloin opettajakseni oli jo vaihtunut liikkumistaidon ohjaaja **Timo Frost**. Yhteistyömme on jatkunut jo yli 15 vuoden ajan.

Haen liikkumistaidon opetusta vammaispalveluna aina silloin, kun minun pitää opetella uusia reittejä. Niitä tulee melko tasaisin väliajoin. Ja kuten sanonta kuuluu: "Kertaus on opintojen äiti." Vuosien aikana jotkut kohteet ovat tulleet hyvinkin tutuiksi. Uudessa paikassa on aina paljon opittavaa. Uudet paikat käydään tarkkaan läpi, ja mietitään, mikä niissä on liikkumisen kannalta oleellisin osata itsenäisesti.

Kun on heikkonäköinen kuulokojeen käyttäjä, on keskityttävä tarkasti

Liikkuminen vaatii erityistä keskittymistä, kun on heikkonäköinen ja käyttää kuulokojetta. Heikko näkö on jo yksistään pulmallinen, aina auringon paisteesta pimeisiin talvi-iltapäiviin. Kuulokojeiden käytössä on myös omat "jujunsat". Äänet täytyy ottaa joskus tarkkaankin, mutta usein se on liikenteen melussa vaikeaa. Liikkuessani käytänkin enemmän näköäni ja turvaan myös keppiin. Toki kuulemisella on oma tärkeä osansa.

Nyt on menossa niin sanottu hienosäätövaihe sillä perusasiat ja reitit jo osaan. Uusia reittejä toki tulee, mutta juuri nyt harjoitellamme pieniä, mutta tärkeitä asioita turvallisemman liikkumistavan oppimiseksi. Minun kohdallani se tarkoittaa esimerkiksi keskittymistä eri suuntien seuraamiseen liikenteessä, vaikkapa ajotietä ylittäessä.

Kepin kanssa liikkuminen tuo vapautta

Ajan kuluessa olemme tehneet yhteistyössä Timon kanssa muutamia havaintoja kepin käyttämisestä. Eräs havainto on keppien vaihtokärkien muoto. Sellainen, vain pitkulaisen omainen muovikärki on huono. Se tarttuu herkästi koloihin ja voi silloin jopa katketa. Sitten ei olekaan ke-

pissä enää sillä kertaa sitä kärkeä, joka on maata myöten. Toisinaan tulee eteen myös tilanteita, jolloin ihmiset eivät ollenkaan huomioi keppiä, vaan minä saan väistää lähes päälleni käveleviä ihmisiä!

Olen keppiin hyvin tyytyväinen. Ilman keppiä liikkuminen olisi paljon hankalampaa ja vahinkoja sattuisi varmasti paljon. Kepin kanssa kulkiessa ei tarvitse jännittää turhaan erilaisia tilanteita, joissa näkeminen on hankalaa. Voi vain mennä, kun keppi on merkinä muille ihmisille heikosta näöstä. Minua ei myöskään vaivaa se, jos ihmiset luulevat minun olevan sokea. Siitä voi aina heille mainita: "Näen kyllä vähän." Tarjotusta avustakin joskus kieltäydyn. Varsinkin silloin kun reitti on selvä ja ajatukseni on jo vaikkapa asiassa, jota varten olen liikkeellä. Toisinaan taas käy sitten niin, että kun apua tarvitsisi, ketään ei ole lähettävillä, jolta apua voisi kysyä.

Minusta hyvä ikä aloittaa kepin käyttö on murrosikä, jolloin alkaa itsenäistyä ja haluaa kulkea enemmän omin päin. Tämä on tietysti hyvin yksilöllistä. Kuin myös se, tarvitseeko omasta mielestään valkoista keppiä lainkaan.■

Latinotanssien hurmaa Sampolassa

Nimimerkki Ojoisten Torppari

Meitä Hämeenlinnan kerholaisia jännitti, kun saavuimme Sampolaan tanssikurssille. Jännittäväksi tanssin teki se, että olemme tottuneet tanssimaan vain perinteisten kappaleiden eli valssin ja tangon säestyksellä. Italialainen **Marco Zanella** ja vaimonsa **Säde Sonck-Zanella** ottivat meidät ystävällisesti vastaan päivätoiminnan salissa. Huoneessa oli stereot musiikkia varten. Tervehdimme toisiamme vaihtaen kuulumisia. Kerhon apuvetäjä **Eila Eerola** toivotti tervetulleiksi kurssille ja toivotti meille iloista tanssi-iltaa.

Ensin Marco ja Säde neuvoivat meille latinotanssin perusaskeleet. Tulkit auttoivat meitä käymään läpi tanssin perusohjeet ilman musiikkia. Sitten musiikki alkoi soida hitaasti. Tanssimme jäykästi ja teimme paljon virheitä. Marco puhui italiaa, Säde tulkasi suomeksi. Koska olen pitkämunni niin ihmettelin, miten lantio ja jalat saadaan rytmiin mukaan. Latinotansseissa vaaditaan notkeita tanssiaskeleita, lantion pitää pyöriä rytmikkäästi. Huh, huh, huh! Opetta-

jat olivat kovakuntoisia ja sitkeälihaksisia. Liikuimme opettajien ohjeiden mukaan, jalat ja lantio vain pyörivät musiikin tahdissa ja kädet heiluivat vapaana. Tansseilla oli eksoottiset nimet: Merengue, Bachata, Salsa ja Cucaracha. Oli todella paljon vaikeampaa kuin perinteiset tanssit. Hiki tuli otsaan, mutta lämmittely vain terästi kuntoamme. **Hilja** osaa jo tulkki **Anun** kanssa. Vautsi! **Samuli**, **Ari**, **Riitta-Liisa**, **Eila** ja minä seurailimme tulkkien opastusta silmä tarkkana, vähitellen tulimme taitavimmiksi. Ihana latinotanssi viehätti meitä.

Tauolla joimme kahvia ja vettä rankan tanssin jälkeen. Marco kertoi, että hän on kotoisin Milanosta. Hän rakastui suomalaiseen Säteeseen, jonka kanssa meni naimisiin. Marco ja Säde ovat harrastaneet latinotansseja 18 vuotta ja he ovat myös tanssineet kilpaa monissa maissa. Nyt he ovat muuttaneet Hämeenlinnaan ja perustaneet Dame Salsa tanssikoulun. Marco opetteli innokkaasti viittomaan numeroita ja muutamia muita viittomia. Ystävällinen ja kärsiväl-

Vauhdikasta menoa latinotanssikurssilla! Ohjaajina italialainen Marco Zanella ja vaimonsa Säde Sonck-Zanella. Mukana tanssimassa olivat Hilja, Eila, Samuli, Riitta-Liisa, Ari ja Leena tulkkeineen ja avustajineen.

linen pari ohjasi meidät taas tanssimaan. Alkoi nopea tanssiaskelkierros nopean rytmimusiikin säestyksellä. Into kasvoi nopeasti. Opettajamme olivat notkeita ja sulavia tanssijoita. He tanssivat kauniisti rytmisä. Sen katsominen oli ihanaa silmäniloa meille. Pian tanssihalumme kasvoi ja opimme lisää. Kun aika loppui lepäsimme rankan tanssin jälkeen.

Marco kertoi, että kesällä, kun tanssikoulu on tauolla hän pitää vaimonsa kanssa kauppatorilla jäätelökahvilaa. Siellä he myyvät itsetehtyä, italialaista jäätelöä. Marco ja Säde toivottivat meidät tervetulleiksi kahvi-

laan. Lupasimme tulla, jos vain pääsemme. Eila kiitti kauniilla sanoilla opettajia mahtavasta oppitunnista ja tanssinelämyksestä, toivottaen samalla hyvää kevättä. Latinotanssi on vaikeaa ja sitä pitäisi harjoitella ahkerasti. Mutta tanssi tekee myös terää, vetreyttää lihaksistoa sekä notkistaa lantiota ja jalkoja. Jokaiselle kerholaiselle jäi mieleen upea ja rytmikäs latinotanssi, sen hurma ja viehätys. Lämmin kiitos Marcolle ja Säteelle hyvästä tanssin ohjauksesta ja rauhallisesta suhtautumisesta sekä iloisesta ilmapiiristä ja mahtavasta seurasta ja yhdessäolosta. ■